

Mezopotamya'nın kuzeybatısında yaşayan Fenikeliler, MÖ 1.000'lerde, Sümerlerin yazı sistemi üzerine geliştirdiği sembollere dayanan Fenike alfabesini icat ederek günümüzde kullandığımız alfabenin temellerini attı. Yunanlar, Yunan alfabesini bu sistemden uyarladı. Yunanların geliştirdiği 26 harfli alfabeyi Romalılar, sonraki yüzyıllarda 21 harfli Latin alfabesine dönüştürdü. Böylece bilginin kalıcılığı için önemli bir adım daha atıldı.

ETKİNLİK

3

Aşağıdaki soruları tabloda verilen kodları yazarak örnekteki gibi cevaplayınız.

1 	2 	3 	4
Fenike	Çin	Newton	İbn-i Sînâ
5 	6 	7 	8
Galileo	Piri Reis	Mürekkep	Kâtip Çelebi
9 	10 	11 	12
Matbaa	Hint	Ali Kuşçu	Mısır

A	Bilimsel gelişmelerin öncüsü olan İlk Çağ medeniyetleri hangileridir?	()
B	Bilimsel bilgi birikiminin oluşmasına katkı sağlayan icatlar hangileridir?	()
C	Astronomi alanında çalışma yapmış bilim insanları hangileridir?	()
D	Coğrafya alanında kitap yazmış bilim insanları kimlerdir?	()
E	Tıp alanında çalışma yapan ünlü bilim insanı hangisidir?	()
F	Alfabeyi icat eden medeniyet hangisidir?	(1)

Bugünkü teknolojiye sadece bir uygarlık ya da millet sayesinde ulaşılmamıştır. İlk Çağ'da bilimsel gelişmelerin öncüsü Mezopotamya, Çin, Mısır, Hint, Yunan, İyon, Roma iken Orta Çağ'da Müslümanlar olmuştur. Kur'an-ı Kerim'de "De ki: Doğrusu ancak akıl sahipleri bunları hakkıyla düşünür." (Zümer Suresi-9. Ayet) bildirilmiştir. Hazreti Muhammed (s.a.v.): "İlim peşinde koşmak her Müslüman üzerine farzdır." demiştir. İslamiyet'in bilim ve araştırmaya yönelik teşvik edici tutumu, Müslüman bilim insanlarının ibadet aşkıyla bilimsel çalışmalara dört elle sarılmasını sağlamıştır. Türk-İslam bilginleri matematik, cebir, aritmetik, geometri ve daha birçok alanda Avrupalı âlimlere ışık tutmuş, bilimsel çalışmalarıyla tam manasıyla çağını aydınlatmıştır.

ETKİNLİK

4

Aşağıda Türk-İslam bilginlerinin çalışmalarına örnekler verilmiştir. Bu çalışmaların hangi bilim dallarının gelişmesine katkı sağladığını örnekteki gibi işaretleyiniz.

	Mühendislik	Matematik	Astronomi	Sosyoloji	Coğrafya	Müzik	Tıp
Piri Reis Amerika kıtasını da içine alan ilk Dünya haritasını çizmiştir.							
Cezerî su gücü ve mekanik parçalarla çalışan otomatik sistemler kullanarak suyu yukarı çıkaran aletler yapmıştır.							
İbn-i Haldun Toplum Bilimi'nin kurucusudur. En küçük toplumsal birime varıncaya kadar tüm sosyal yapıların çeşitli yönleriyle ele alınıp incelenmesi gerektiğini savunmuştur.							
Ali Kuşçu "Gök Bilimi Risalesi" eserinde gezegenlerin hareketlerini, yeryüzünün şeklini, yedi iklimi ve gök cisimlerinin Dünya'ya uzaklıklarını anlatmıştır.		✓	✓		✓		
Fârâbî kanun ve ut gibi müzik aletlerinin gelişmesine katkı sağlamış, kemanın atası kabul edilen "rebab" adlı müzik aletini icat etmiştir.							
İbn-i Sînâ "Tıpta Kanun" adlı eserinde hastalıklar ve tedavi yöntemlerinden bahsetmiştir. Ameliyatlarda kullanılmak üzere bazı aletler geliştirmiştir.							
Hâzinî cisimlerin hava içindeki ağırlıklarını hesaplamak için "Hikmet Terazisi" denilen beş kefeli teraziyi geliştirerek barometrenin keşfedilmesine temel oluşturmuştur.							
Harezmi sıfır rakamını ilk kez kullanmıştır.							

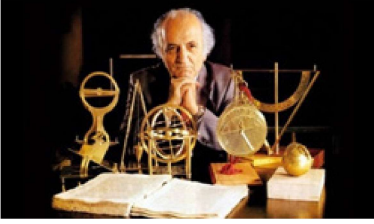

Mustafa Kemal Atatürk, gelecek kuşaklara manevi miras olarak akıl ve bilimi bırakmıştır. Bizler de akıl ve bilim temelli çalışmalarla onun koyduğu hedeflere ulaşmak için sürekli bilgi üretmeli ve bu konuda dünyaya öncü olmalıyız. Bugün ülkemizde anayasa ile güvence altına alınan bilim ve sanat hürriyeti sayesinde bilimsel çalışmalar özgürce yapılmaktadır.

ETKİNLİK

7

Günümüzde bilimi geliştirme görevini üstlenmiş Türk bilim insanlarından bazılarının isimleri verilmiştir. Bu bilim insanlarının çalışmalarını araştırarak ilgili alanlara kısaca yazınız.

Prof. Dr. Fuat SEZGİN

Prof. Dr. Aziz SANCAR

Prof. Dr. Oktay SİNANOĞLU